

5. Необхідно покращити методику викладання переважної більшості предметів в бік активності, чіткості та спрощення викладання.

6. Необхідне впровадження системного підходу за зразком армій країн НАТО до підготовки впровадження бойового досвіду в освітній діяльності та використовувати наступні фази виконання досліджень у цій військової галузі: аналіз бойового досвіду за напрямками; розробки пропозиції щодо впровадження; впровадження та аналізу результатів під час втілення досвіду.

Хізанов Олексій Дмитрович

курсант 3-го курсу, сержант поліції

Національної академії внутрішніх справ,

Воляннюк Олександр Дмитрович,

Старший викладач кафедри тактичної підготовки

кандидат юридичних наук, підполковник поліції,

Навчально-науковий інститут поліцейської діяльності

Національної академії внутрішніх справ

ВЗАЄМОДІЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Службова діяльність поліцейського дедалі рідше обмежується діями одного наряду або одного підрозділу, оскільки більшість практичних ситуацій охоплює одночасну роботу кількох служб. Повідомлення про кримінальне правопорушення, охорона місця події, переслідування і затримання особи, забезпечення публічного порядку, реагування на надзвичайну ситуацію, перевірка документів на блокпості, евакуація громадян або припинення групового порушення порядку передбачають узгоджені дії чергової служби, патрульної поліції, слідчо-оперативної групи, кримінальної поліції, поліції особливого призначення, вибухотехнічних, кінологічних та інших спеціалізованих підрозділів. Через це тактико-спеціальна підготовка не може зводитися лише до індивідуальної готовності працівника діяти в небезпечній ситуації. Її зміст має охоплювати здатність поліцейського працювати в єдиному службовому порядку, правильно розуміти завдання свого підрозділу, своєчасно передавати інформацію, підтримувати зв'язок, діяти узгоджено з іншими працівниками поліції та не допускати втрати важливих відомостей, які мають значення для подальшого реагування або документування події.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про Національну поліцію» поліція у процесі своєї діяльності взаємодіє з органами правопорядку, іншими органами державної влади та органами місцевого самоврядування. За статтею 13 цього Закону систему поліції становлять центральний орган управління поліцією і територіальні

органи поліції, а у складі поліції функціонують кримінальна поліція, патрульна поліція, органи досудового розслідування, поліція охорони, спеціальна поліція, поліція особливого призначення та інші підрозділи. Така структура Національної поліції підтверджує, що виконання службових завдань у багатьох ситуаціях має не лише індивідуальний, а й спільний характер. Кожен підрозділ має свій напрям діяльності, але під час реагування на конкретну подію ці напрями поєднуються: один підрозділ забезпечує прибуття і первинну оцінку обстановки, інший працює з матеріалами кримінального провадження, третій підтримує публічну безпеку, а спеціалізовані підрозділи залучаються тоді, коли ситуація має підвищений рівень ризику або пов'язана із застосуванням спеціальних знань і засобів.

Професійне навчання поліцейських за статтею 72 Закону України «Про Національну поліцію» охоплює спеціальну професійну підготовку, підготовку у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, післядипломну освіту та службову підготовку. На рівні відомчого регулювання наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 січня 2016 року № 50 «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» розкриває службову підготовку як систему заходів для закріплення та оновлення знань, умінь і навичок поліцейського з урахуванням специфіки його службової діяльності. Тактико-спеціальна підготовка в межах професійної підготовки поліцейських спрямована на готовність діяти в ситуаціях різного ступеня ризику, оцінювати розвиток події і приймати правомірні рішення. У такому підході взаємодія підрозділів логічно входить до змісту тактико-спеціальної підготовки, оскільки правомірне рішення на місці події залежить не тільки від особистих дій поліцейського, а й від того, наскільки ці дії узгоджені з роботою інших служб.

Практична проблема полягає в тому, що поліцейський може добре знати окремий алгоритм дій, але недостатньо впевнено працювати в ситуації, де одночасно залучені різні підрозділи. На місці події це проявляється у несвоєчасному переданні інформації, нечіткому розмежуванні завдань, неповному інформуванні слідчо-оперативної групи, неузгодженому переміщенні працівників або втраті часу під час виклику спеціалізованих служб. У таких випадках складність виникає не через відсутність правових норм, а через недостатнє відпрацювання спільного порядку дій у навчальному процесі. Тактико-спеціальна підготовка має закріплювати не лише особисту безпеку, тактику пересування, затримання чи застосування поліцейських заходів примусу, а й порядок інформаційного обміну, розподіл завдань між нарядами, взаємодію зі слідчим, прибуття додаткових сил і передання матеріалів після завершення першочергових дійх.

У період дії правового режиму воєнного стану така взаємодія має ще більш практичний зміст, оскільки поліцейські виконують завдання в умовах підвищеного ризику, збільшення кількості небезпечних об'єктів, перевірки документів, реагування на повідомлення про вибухові пристрої, охорони публічних місць, супроводу евакуаційних заходів і спільної роботи з іншими складовими сектору безпеки і оборони. У цих умовах поліцейському недостатньо діяти швидко; його дії мають бути

зрозумілими для інших учасників службового завдання і вписуватися в загальну послідовність реагування. Саме тому під час тактико-спеціальної підготовки доцільно більше уваги приділяти не окремим ізольованим вправам, а сценарним заняттям, де відпрацьовується повна службова ситуація: отримання інформації, прибуття наряду, оцінка обстановки, залучення інших підрозділів, забезпечення безпеки громадян, збереження місця події, документування та передавання результатів відповідальним службовим особам.

Подальше вдосконалення цього напрямку доцільно пов'язати не з повною зміною наявної системи службової підготовки, а з більш чітким наповненням її практичної частини сценаріями взаємодії підрозділів Національної поліції. У межах тактико-спеціальної підготовки варто ширше відпрацьовувати порядок зв'язку між нарядами, дії чергової служби під час первинного отримання інформації, прибуття першого наряду на місце події, подальше залучення слідчо-оперативної групи, кримінальної поліції, поліції особливого призначення або спеціалізованих служб, а також узгодження дій після завершення активної фази реагування. Такий підхід не змінює загальну модель службової підготовки, але дає змогу посилити її практичний зміст і наблизити навчальні ситуації до реальних умов виконання службових завдань.

Отже, взаємодія поліцейських підрозділів під час виконання службових завдань є не окремим допоміжним елементом організації служби, а частиною професійної готовності поліцейського до дій у реальних умовах. Сучасна поліцейська діяльність будується на спільній роботі різних служб, де результат залежить не тільки від особистої підготовленості працівника, а й від узгодженості дій усіх залучених підрозділів. Саме тому тактико-спеціальна підготовка має охоплювати не лише індивідуальні дії поліцейського в небезпечній ситуації, а й відпрацювання спільного порядку реагування, інформаційного обміну, залучення додаткових сил і належного документування події. За такого підходу поліцейський готується не до умовної навчальної ситуації, а до реальної службової діяльності, у якій безпека громадян, своєчасність реагування і якість виконання завдання залежать від злагодженої роботи всієї системи залучених підрозділів.

Чепкий Ігор Вікторович

*ад'юнкт відділу ад'юнктури та докторантури
підполковник*

*Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана
Хмельницького*

АНАЛІЗ ОЦІНЮВАННЯ СПРОМОЖНОСТЕЙ СКЛАДОВИХ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Провідна роль у здійсненні заходів оборонної реформи та розвитку спроможностей у воєнній сфері відповідно до національного законодавства, а також євроатлантичних норм і критеріїв членства в НАТО належить Міністерству оборони

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**